

Forum TBS Jaarverslag 2018

Doel van Forum TBS

De stichting Forum TBS werd begin 2011 opgericht als initiatief van een aantal wetenschappers, behandelaars, rechters, advocaten, officieren van justitie en persoonlijk bij de TBS betrokken mensen vanuit de intentie een bijdrage te leveren aan een meer evenwichtig maatschappelijk en politiek debat waarin relevante feiten, ervaringen, onderzoeken en gedifferentieerde meningen een rol kunnen spelen. De stichting richt zich op herstel van het vertrouwen in de terbeschikkingstelling als beveiligings- en behandelingsmaatregel. Het is wenselijk dat de maatschappelijke en politieke besluitvorming minder eenzijdig wordt bepaald door incidenten en veiligheidseisen, maar vooral gebaseerd wordt op feitelijke informatie. Het gaat om een passend evenwicht tussen beveiliging, behandeling en de rechtspositie van de tbs-gestelde. Zo kan een effectieve behandeling blijven bestaan voor delinquente patiënten die daarvoor in aanmerking komen, juist om te voorkomen dat zij onbehandeld terugkeren in de maatschappij met een grotere kans op herhaling.

Forum TBS wil deze denkbeelden aan de orde stellen via publicaties, opiniestukken, ingezonden brieven, het organiseren van bijeenkomsten, het geven van interviews of het verschaffen van ondersteunende informatie.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond in het verslagjaar uit mr. Y.A.J.M. van Kuijk, voormalig vice-president van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, voorzitter, mr.dr. J.R. Niemantsverdriet, voormalig stafid van de Van der Hoeven Stichting, secretaris, drs. J.A. Poelmann, voormalig bestuurder van de Pompestichting te Nijmegen, penningmeester en als bestuursleden mevrouw mr.drs. J.A. Mastenbroek-Osté, jurist bij De Forensische Zorgspecialisten en mevrouw drs. K.M. ten Brinck, hoofd Psychologen NIFP/Pieter Baan Centrum. In het verslagjaar trad toe tot het bestuur mevrouw drs. Rose Schmitz, voormalig directeur Behandeling en Zorg van de De Rooyse Wissel te Venray. Het bestuur kwam in het verslagjaar in totaal driemaal bijeen. Daarnaast was er regelmatig onderling contact via andere kanalen.

Kerngroep

De 'kerngroep' van zestien personen, afkomstig uit verschillende disciplines en maatschappelijke posities, overlegde samen met het bestuur in het verslagjaar eenmaal om onderwerpen op het terrein van de terbeschikkingstelling te bespreken en om het toekomstig beleid van Forum TBS te bespreken. Naam en achtergrond van de leden van de kerngroep staan vermeld op de website van Forum TBS (www.forumtbs.nl). Na een lange betrokkenheid vanaf de oprichting en grote inzet bij verschillende projecten gaf Jos van Emmerik te kennen de kerngroep te willen verlaten. Als nieuwe leden van de kerngroep traden toe Frans Koenraadt, bijzonder hoogleraar Forensische psychiatrie/psychologie en criminologie Universiteit van Curaçao en emeritus hoogleraar Forensische psychiatrie en psychologie Universiteit Utrecht, en ook Wouter van Ewijk, voormalig bestuurder van de Forensische Zorgspecialisten.

Sympathisanten

Een vaste kring van ‘sympathisanten’ bestaat uit 26 personen die achter het doel van Forum TBS staan en samen met bestuur en kerngroep willen optrekken. Met ondersteuning van deze personen, afkomstig uit verschillende maatschappelijke geledingen, kan het beoogde tegengeluid worden versterkt. De namen van de ‘sympathisanten’ zijn gepubliceerd op de website.

Activiteiten

In het vorige jaarverslag werd bericht dat in het najaar 2017 een statement was opgesteld waarin de herpositionering van Forum TBS werd toegelicht. Forum TBS wil meer op de achtergrond aanwezig blijven als onafhankelijk ‘forensisch netwerk’ en minder door een meer actieve manier met symposia en stellingnames in de media dan tot dan toe. Aanleiding was de constatering dat de tbs in rustiger vaarwater is gekomen en dat het doel van Forum TBS nu ook door anderen wordt behartigd. Dit bleek in het overleg van bestuur en kerngroep, en ook in de discussie met deskundige ‘buitenstaanders’.

Ook na bekendmaking van de veranderde positie bleef het bestuur benaderd worden door de media en belangstellenden. Dit leidde tot verschillende e-mailreacties, telefonische contacten, ingezonden brieven of interviews in verschillende media, onder meer naar aanleiding van de problematiek van de weigerende observandi, werkdruk en personeelsverloop in klinieken, de relatie tussen financiële prikkel en behandelduur, een discussie over longstay en euthanasie, over de voorgestelde aanpassing van de VI-regels en over (transparantie bij) incidenten en verlof in de tbs.

In voorkomende gevallen van vragen om reacties over actualiteit werd afstemming gezocht met of verwezen naar de voorzitter en de persvoorlichters van TBS Nederland. Hierbij werd gebruik gemaakt van persoonlijke contacten en contactmogelijkheden via uitgewisselde e-mailadressen en telefoonnummers.

In het verslagjaar werd gebrainstormd over het idee voor een landelijk congres, debat o.i.d., breed opgezet met voldoende ruimte voor bespreking van dilemma’s in de tbs. In dat verband werden genoemd: locaties/instituten met debatprogramma’s als Nieuwspoord (Den Haag), De Balie (Amsterdam) en Lux (Nijmegen). Het gaat er daarbij niet zozeer om ‘believers’ te bereiken, maar juist ‘non-believers’ in het brede publieke domein. Uit het herpositioneringsdebat kwam naar voren dat het niet (meer) op de weg van Forum TBS ligt om zelf dergelijke activiteiten op te zetten. Daarom ligt het voor de hand hierin samen te werken met andere partners, dan wel hen daarin te stimuleren. In dit verband werd genoemd dat beroepsorganisaties als de forensische behandelingsklinieken, de RSJ en het EFP bijeenkomsten, symposia e.d. organiseren over thema’s waarmee Forum TBS zich bezighoudt. Ook advocaten zijn hierbij gesprekspartners (via de onlangs opgerichte Vereniging van TBS-advocaten).

De kerngroep kwam samen met het bestuur eenmaal bijeen voor onderlinge afstemming. Het overleg met de kerngroep wordt als prettig ervaren. Nieuwe deelnemers, de gemêleerde samenstelling en de grote betrokkenheid zorgen voor een levendige uitwisseling. Kerngroep en bestuur vinden het van belang elkaar te blijven informeren over actuele zaken (publicaties, belangwekkende ontwikkelingen). In dit verband wordt ook een goed contact met TBS Nederland genoemd. Als geschikte middelen voor snelle uitwisseling en contact worden de WhatsApp-groepen van bestuur en de kerngroep genoemd en e-mailberichten voor de

diepergaande uitwisseling. Relevante publicaties worden via de website onder de aandacht van een breder publiek gebracht. Forum TBS kan ook zijn twitter-account daartoe gebruiken.

In de discussies kwam verder naar voren dat het draagvlak voor de tbs mede afhankelijk is van een goede opleiding en permanente educatie voor de professionals in het veld. Zo moet helaas vastgesteld worden dat bij de rechtbanken en hoven nog steeds niet goed is geregeld hoe de inzet van specialisten binnen de gerechten en vooral ook binnen de meervoudige kamers in individuele zaken geborgd wordt. Waar mogelijk probeert Forum TBS hier een bijdrage te leveren.

Bestuurlijke activiteiten

De inwerkingtreding van de AVG maakte het nodig dat ook Forum TBS een Privacyverklaring opstelde en op de website publiceerde.

Onderwerp van gesprek was of Forum TBS het imago-onderzoek (uitgevoerd in 2015) zou kunnen herhalen. Tot dusver blijken gewenste partners als FPC's, GGZ NL en het ministerie van Justitie en Veiligheid niet erg geïnteresseerd. Doorgaand onderzoek naar het bij de bevolking levende beeld over de tbs en verbetering van het draagvlak (en daarmee van de acceptatie) blijven de belangrijke doelen waarvoor Forum TBS zich inzet. Het bestuur onderzoekt nu de mogelijkheid aan te sluiten bij de manier waarop het CBS en de Raad voor de Rechtspraak beeldvorming over de tbs in hun beleid en onderzoek betrekken.

In de loop van de jaren zijn er goede documentaire tv-programma's over de tbs gemaakt. Dit riep het plan op vanuit de ervaring binnen Forum TBS een werkgroep in te stellen, die dan niet zelf een documentaire/film wil gaan maken, maar ideeën en materiaal daarvoor kan leveren. Het voorstel om een dergelijke werkgroep in te stellen is bij TBS Nederland ingebracht.

Vanuit Forum TBS zijn diverse pogingen ondernomen journalisten te interesseren voor reële en positief georiënteerde verhalen van en over tbs'ers. Dit blijkt niet altijd gemakkelijk, maar het is de moeite waard dit te blijven proberen. Het blijft een belangrijk speerpunt voor Forum TBS, vooral als stimulator/bemiddelaar van dergelijke projecten. Ook hierbij is een goede uitwisseling met het forensische veld van groot belang.

Bestuur van de Stichting Forum TBS, maart 2019